

SFS 2004:827

Utkom från trycket
den 9 november 2004

Lag om ändring i lagen (1993:389) om assistansersättning;

utfärdad den 28 oktober 2004.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs att 2, 3, 5, 8–13, 16–18 och 20 §§ lagen (1993:389) om assistansersättning skall ha följande lydelse.

2 §² Frågor om assistansersättning handläggs av Försäkringskassan.

I socialförsäkringslagen (1999:799) finns bestämmelser om vem som omfattas av denna lag. Socialförsäkringslagen innehåller också bestämmelser om förmåner vid utlandsvistelse och anmälan m.m.

3 §³ Den som omfattas av 1 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade har, utom i fall som anges i 4 §, rätt att för sin dagliga livsföring få assistansersättning enligt denna lag om han eller hon har behov av personlig assistans för sina grundläggande behov under i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan.

Assistansersättning lämnas för tid efter det att den ersättningsberättigade har fyllt 65 år endast om

1 ersättning har beviljats innan han eller hon har fyllt 65 år, eller

2 ansökan inkommer till Försäkringskassan senast dagen före 65-årsdagen och därefter blir beviljad.

Antalet assistanstimmar får inte utökas efter det att den ersättningsberättigade har fyllt 65 år.

Personlig assistans har i denna lag samma betydelse som i 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

5 §⁴ Ansökan om assistansersättning skall göras skriftligen hos Försäkringskassan.

Om någon hos en kommun har ansökt om biträde av personlig assistent eller ekonomiskt stöd till sådan assistans enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, skall kommunen, om den enskilde kan antas ha rätt till assistansersättning, anmäla detta till Försäkringskassan. I sådant fall skall Försäkringskassan även utan ansökan pröva frågan om assistansersättning.

¹ Prop. 2003/04:152, bet. 2004/05:SfU4, rskr. 2004/05:8.

² Senaste lydelse 1999:819.

³ Senaste lydelse 2000:1031.

⁴ Senaste lydelse 1999:819.

Assistansersättning får inte lämnas för längre tid tillbaka än tre månader före den månad då ansökan eller anmälan gjorts.

8 § Om det inte utan betydande dröjsmål kan avgöras om någon har rätt till assistansersättning men det finns sannolika skäl för att sådan rätt föreligger, skall Försäkringskassan besluta att ersättning skall betalas ut med ett skäligt belopp om detta är av väsentlig betydelse för den funktionshindrade. Det samma gäller om det står klart att rätt till assistansersättning föreligger men ersättningens belopp inte kan bestämmas utan betydande dröjsmål. För sådan ersättning får föreskrivas särskilda villkor.

Om det senare bestäms att assistansersättning inte skall lämnas eller skall lämnas med lägre belopp, är den ersättningsberättigade inte skyldig att betala tillbaka utbetald ersättning i andra fall än som anges i 16 §.

9 § Den som erhåller assistansersättning skall, om förhållandena ändras så att rätten till ersättningen påverkas, genast anmäla detta hos Försäkringskassan.

Om den som erhåller assistansersättning har legal ställföreträdare enligt föräldrabalken gäller upplysningsskyldigheten i stället denne.

10 §⁵ Assistansersättning utbetalas månadsvis med visst belopp för det antal beviljade assistanstimmar som assistans lämnats. Assistansersättning utges med det belopp per timme som regeringen fastställer för varje år.

Om det föreligger särskilda skäl kan Försäkringskassan, efter ansökan, besluta att en ersättningsberättigad skall få ersättning med ett högre belopp än det som regeringen fastställt. Detta belopp får dock inte överstiga det fastställda beloppet med mer än tolv procent.

Som kostnad för personlig assistans anses inte i något fall ersättning som den enskilde själv lämnar

1. till någon som han lever i hushållsgemenskap med, eller
2. till en personlig assistent för arbete som utförts på arbetstid som överstiger den tid som anges i 2–4 §§ lagen (1970:943) om arbetstid m.m. i husligt arbete.

Utbetalning av assistansersättning för en viss månad får grundas på ett beräknat antal assistanstimmar för den månaden. Avräkning för större avvikelser skall då ske senast andra månaden efter den då den preliminära utbetalningen skett. Slutavräkning skall ske senast två månader efter utgången av varje tidsperiod för vilken assistansersättning beviljats.

11 § Om den ersättningsberättigade genom kommunen fått biträde av personlig assistent får Försäkringskassan besluta att assistansersättningen skall betalas ut till kommunen i den utsträckning den motsvarar kommunens avgift för assistansen.

12 § Om en ersättningsberättigad till följd av ålderdomssvaghet, sjuklighet, långvarigt missbruk av beroendeframkallande medel eller någon annan liknande orsak är ur stånd att själv ta hand om assistansersättningen, får Försäkringskassan besluta att ersättningen skall betalas ut till en kommunal

myndighet eller till någon annan person för att användas till kostnader för personlig assistans till den ersättningsberättigade.

13 §⁶ Frågor som avses i 6–8 §§ skall inom Försäkringskassan avgöras av socialförsäkringsnämnd. Nämnden kan dock överlämna till en tjänsteman vid Försäkringskassan att fatta beslut enligt 8 §.

16 §⁷ Försäkringskassan skall besluta om återbetalning av assistansersättning, om den som erhållit ersättning eller hans ställföreträdare genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att underlåta att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet eller på annat sätt har förorsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och den som erhållit ersättning eller hans ställföreträdare skäligen borde ha insett detta. Om det finns särskilda skäl får Försäkringskassan efterge kravet på återbetalning helt eller delvis.

Vid en senare utbetalning till någon som skall betala tillbaka ersättning enligt första stycket får Försäkringskassan hålla inne ett skäligt belopp i avräkning på vad som har lämnats för mycket.

17 §⁸ Föreskrifterna i 20 kap. 10–13 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring om omprövning och ändring av Försäkringskassans beslut samt överklagande av Försäkringskassans och domstols beslut skall tillämpas i ärenden om assistansersättning.

Ett beslut i ett ärende om assistansersättning skall gälla omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

18 §⁹ I fråga om ersättning enligt denna lag tillämpas följande föreskrifter i lagen (1962:381) om allmän försäkring, nämligen

- 20 kap. 3 § tredje stycket om indragning eller nedsättning av ersättning,
- 20 kap. 5 § om preskription,
- 20 kap. 6 § om förbud mot utmätning och om överlåtelse,
- 20 kap. 8 § första–tredje styckena och 9 § om skyldighet att lämna uppgifter,
- 20 kap. 8 § fjärde stycket om utredningsåtgärder.

20 §¹⁰ När en person har beviljats assistansersättning enligt 6 § skall Försäkringskassan underrätta den kommun där den ersättningsberättigade är bosatt om beslutet och det belopp som kommunen skall betala. Kommunen skall även underrättas om ändringar av beslutet, om dessa har betydelse för kommunens ersättningskyldighet.

Kommunen skall månadsvis betala det angivna beloppet till Försäkringskassan. Kommunen har rätt att ta del av den slutavräkning som skall göras enligt 10 §. Har kommunen betalat ersättning med ett för högt belopp skall beloppet återbetalas från Försäkringskassan.

⁶ Senaste lydelse 2000:1031.

⁷ Senaste lydelse 1996:535.

⁸ Senaste lydelse 1998:100.

⁹ Senaste lydelse 1998:100.

¹⁰ Senaste lydelse 1997:722.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

2. Beträffande omprövning eller överklagande av beslut som har meddelats av en allmän försäkringskassa tillämpas föreskrifterna i punkt 4 ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2004:781) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring. Vidare tillämpas föreskriften i punkt 5 samma ikraftträdande- och övergångsbestämmelser om avvísingsbeslut har meddelats av en allmän försäkringskassa.

På regeringens vägnar

BERIT ANDNOR

Björn Reuterstrand
(Socialdepartementet)